



INARIJÄRVEN SÄÄNNÖSTELYN KALATALOUSVELVOITTEEN ISTUTUSSUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN VUOSILLE 2021-2025

Hakija

Luonnonvarakeskus
Latokartanonkaari 9
PL 2, 00791 Helsinki

Hakemus

Luonnonvarakeskus (Luke) on lähettänyt Lapin ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat vastuualueen puolesta kalatalousviranomaisen hyväksyttäväksi 18.12.2020 (Dnro 2703/12 01 00 00/2020) päivätyn Inarijärven säännöstelystä johtuvan kalatalousvelvoitteen istutus- ja tarkkailusuunnitelman vuosille 2021-2025. Suunnitelmassa on esitetty muutoksia alkuperäisen velvoitteen istukaslajeihin ja määriin.

Lupapäätös

Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston päätös 14.3.2000 (nro 21/00/1).

Kuuleminen

Lapin ELY-keskuksen kalatalousyksikkö on kalaviranomaisena pyytänyt 4.2.2021 päivätyllä kirjeellään asianosaisilta kalastusoikeuden haltijoilta lausunnon asiakohdassa mainittujen suunnitelmien toteuttamisesta. Lausuntoja annettiin yhteensä kolme kappaletta.

Lausunnon antoivat Inarin Kunta, Inarijärven kaupalliset kalastajat ry ja Saamelaiskäräjät.

Lisäksi suunnitelmista on järjestetty asianosaisille informaatio- ja keskustelutilaisuus 18.3.2021 Teams-etäyhteydellä, jossa yhteydessä esiteltiin myös velvoitehoidon tulevaa viisivuotiskautta.

Lausunnossaan **Inarin kunta** ilmoitti, ettei sillä ole huomauttamista esitettyihin suunnitelmiin.

Inarijärven kaupalliset kalastajat ovat sitä mieltä, että Inarijärven kalakannoissa on tapahtunut merkittävää kalakantojen heikkenemistä ja ne vaikuttavat elinkeinoon erittäin haitallisesti. Lausunnon mukaan siikasaaliit ovat pienentyneet jo niin pienelle tasolle, ettei kaupallista kalastusta ole kohta enää mahdollista jatkaa.

5.5.2021

Kalastajat vaativat, että siikavelvoitteen istutusmäärät nostetaan vähintään velvoitepäätöksen osoittamalle tasolle ja että istutukset pitäisi hajauttaa kattamaan koko Inarijärven alue.

Saamelaiskäräjät esittävät, että siian istutusmäärät asetetaan velvoitepäätöksen tasolle ja että siian kompensoimisesta järvitaimenella luovutaan. Pohjasiian kanta on Saamelaiskäräjien käsityksen mukaan heikko.

Siika on paikallisille saamelaisille tärkeä arkikala, ei niinkään järvitaimen. Taimenta ja myös rautua vaivaavat paha sisäloistilanne, joka vähentää ko. kalojen ruokakäyttömahdollisuutta.

Lausunnon mukaan suunnitelmalla tulee pyrkiä varmistamaan myös saamelaisten oikeus harjoittaa perinteistä kalastustapaansa.

Saamelaiskäräjät esittävät myös, että pohjasiian istutusalueita lisätään.

Lisäksi Saamelaiskäräjät pitävät tärkeänä, että istutussuunnittelu ja velvoitetarkkailu toteutetaan huomioiden saamelaisten perinteinen tieto esim. kuulemalla erikseen paikallisia, järvellä kalastavia saamelaisia

Ratkaisu

Lapin ELY-keskuksen kalatalousyksikkö hyväksyy tällä päätöksellä vain kalatalousvelvoitteen istutussuunnitelman. Kalataloustarkkailusuunnitelmasta on pyydetty lausunto Jyväskylän ja Itä-Suomen yliopistoilta ja tarkkailusuunnitelman hyväksyminen tehdään myöhemmin erikseen.

Lapin ELY-keskuksen kalatalousyksikkö on tarkastanut asiakohdassa mainitun kalatalousvelvoitteen istutussuunnitelman ja hyväksyy sen toimeenpantaviksi suunnitelmassa esitetyllä tavalla.

Perustelut

Istutussuunnitelma on lupapäätöksen mukainen ja siinä esitetyillä toimenpiteillä ja istukasvaihoilla on ennalta arvioiden saavutettavissa paras mahdollinen kalastonhoitotulos.

Inarijärven kalastoa ja kalastusta on tarkkailtu Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen ja nykyisin luonnonvarakeskuksen toimesta yli 40-vuoden ajan. Kalaston ja saaliin tilasta on saatavilla poikkeuksellisen paljon yksityiskohtaista tietoa.

Inarijärven tarkkailutietojen perusteella pohjasiika lisääntyy luontaisesti tehokkaasti. Inarijärven siikasaaliista noin 70 % on peräisin luonnonkudusta ja noin 30 % on istutettuja siikoja. Siikasaalis on

5.5.2021

kokonaisuutenaan ollut viime vuosina hyvällä tasolla. Luonnonvarakeskuksen seurannan mukaan nykytilanteessa Inarijärvi ei pysty tuottamaan juuri enempää siikasaalista, kuin se nykytasolla tuottaa.

Suurin siikasaaliiseen vaikuttava tekijä kalastuksen ohella on luonnonlisääntymisen onnistuminen. Tilanteessa, jossa lisääntyminen luonnossa onnistuu hyvin, lisääntyy riski sille, että järven säännöstelyn heikentämät ravintovarot eivät riitä velvoitepäätöksen mukaisen siikamäärän (1 milj. poikasta) kasvamiseen hyväkuntoisiksi saaliskaloiksi. Liian tiheä siikakanta lisää myös riskiä loistilanteen pahentumiselle. Jotta siikakanta ei kasvaisi ylitiheäksi ja niiden kasvu paranisi, siikaistutuksia on vaihdettu jo aiemmin muiden lajien istutuksiksi.

Tarkkailutulosten perusteella pohjasiikojen kasvu on viime vuosina parantunut. Sen perusteella kalatalousviranomaisen katsoo, että siikaistutusten vähentäminen on ollut oikeansuuntainen ja yleisen kalatalousedun mukainen ratkaisu. Vuosien 2021-2025 istutussuunnitelmaa hyväksyttäessä on lisäksi otettu huomioon, että Inarijärven kaupallinen kalastus on viime vuosina kasvanut. Tavoitteena on, että istutukset yhdessä luonnontuotannon kanssa turvaavat kalavarojen kestävän ja monipuolisen tuoton. Perustuen parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon kalatalousviranomaisen pitää perusteltuna nostaa vuosiksi 2021-2025 siikaistutusten määrää aiemmasta viisivuotiskaudesta. Varovaisuusperiaatetta noudattaen 1 miljoonan poikasen istutusta ei kuitenkaan pidetä mahdollisena. Tällä istutussuunnitelmalla pyritään parantamaan istutusten tuloksellisuutta ja saaliskalojen laatua sekä turvaamaan eri kalastajaryhmien mahdollisuus hyödyntää Inarijärven kalakantoja parhaalla mahdollisella ja perinteiset kalastustavat huomioivalla tavalla. Samalla pyritään vaikuttamaan siihen, ettei 1990-luvulla tapahtunutta siian laajamittaista loisepidemiaa pääsisi syntymään heikosti kasvavien ja huonokuntoisten siikakantojen vuoksi.

Tarkkailutulosten mukaan siikaistukkaita saadaan Inarijärven alueelta alueellisesti kattavasti. Istutusalueiden lisäämisellä ei uskota olevan merkittävää vaikutusta siikakantojen tilaan. Pitkät kuljetusmatkat voivat myös heikentää istutettavien siikojen laatua.

Siikaistukkaiden vähentämisen kompensoiminen taimenistukkailla on perusteltua, koska taimen on Inarijärveen kuuluva luontainen laji ja istutuksista on saatu pääasiassa hyviä tuloksia, joskin ne vaihtelevat eri vuosina mm. ravintotilanteesta ja sivusaaliiksi joutumisesta.

Voimassaolo ja muuttaminen

Tämä päätös on voimassa vuosina 2021-2025.

Istutussuunnitelmaa voidaan muuttaa ja tarkentaa kesken sen voimassaolon kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla, mikäli se on

5.5.2021

tarkkailusta saatujen tulosten perusteella tai olosuhteiden muuttumisesta johtuen tarpeellista.

ELY-keskus määrää hallintolain (434/2003) 49 f §:n nojalla päätöksen täytäntöön pantavaksi heti, lainvoimaa vailla olevana. Päätös on luonteeltaan sellainen, että sen täytäntöönpanoa ei voida lykätä ilman, että siitä aiheutuisi merkittävää haittaa yleiselle kalataloudedulle.

Päätöksestä tiedottaminen

Tämä päätös on lähetetty hakijalle ja lausunnon antaneille asianosaisille tiedoksi. Päätös on nähtävänä ELY-keskuksen internet-sivustolla (www.ely-keskus.fi -> Lappi -> Ajankohtaista -> Kuulutukset 5.5.-10.6.2021 välisen ajan. Päätöksestä kuulutetaan myös Inarin kunnassa.

Sovelletut oikeusohjeet

Vesilaki (587/2011) 3 luku 15 §, 11 luku 22§, 15 luku 1§ ja Hallintolaki 49 f§.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea kirjallisesti oikaisua Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta. Oikaisuvaatimusosoitus on tämän päätöksen liitteenä.

Lisätiedot

Tästä päätöksestä saa lisätietoja kalatalousasiantuntija Kare Koivistolta, puhelin 0400-211898 tai sähköpostitse kare.koivisto@ely-keskus.fi

Ratkaisijan nimi

Mika Oraluoma

Esittelijän nimi

Kare Koivisto

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Kare Koivisto ja ratkaissut kalatalouspäällikkö Mika Oraluoma.

Liitteet

Annetut lausunnot (päätöksen saajalle)

5.5.2021

Oikaisuvaatimusosoitus

Tiedoksi

Inarin kunta
Inarijärven kaupalliset kalastajat ry
Saamelaiskäräjät
Inarin kalatalousalue
Luonnonvarakeskus
Lapin ELY-keskus/ympäristö- ja luonnonvarat

Nähtäville

Päätös on nähtävänä ELY-keskuksen internet-sivustolla (www.ely-keskus.fi) -> Lappi -> Ajankohtaista -> Kuulutukset 6.5.-10.6.2021 välisen ajan. Päätöksestä kuulutetaan myös Inarin kunnassa.

Tämä asiakirja LAPELY/1507/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/1507/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Koivisto Kare 06.05.2021 14:06

Ratkaisija Oraluoma Mika 06.05.2021 14:14